

NAGRADA IN PRIZNANJA IZIDORJA CANKARJA V LETU 2021

Utemeljitev

Nagrado Izidorja Cankarja prejme dr. Ana Lavrič, znanstvena svetnica v pokoju, za življenjsko delo pri raziskovanju starejše likovne umetnosti na Slovenskem

Dr. Ana Lavrič je ena najvidnejših predstavnic slovenske umetnostne zgodovine v svoji generaciji. Njene raziskave in objavljeni strokovni ter znanstveni prispevki, ki vedno temeljijo na skrbno zbranih in natančno preučenih arhivskih virih, predstavljajo nepogrešljivi vir pri raziskovanju starejše umetnosti na področju Slovenije.

Zaposlena kot raziskovalka na Umetnostnozgodovinskem inštitutu Franceta Steleta Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti je bila soustanoviteljica znanstvene revije *Acta historiae artis Slovenica* in njena dolgoletna urednica ter članica uredniškega odbora.

Z objavami revolucionarnih monografskih del, kot so Vizitacijsko poročilo Agostina Valierja o koprski škofiji iz leta 1579, Vloga ljubljanskega škofa Tomaža Hrena v slovenski likovni umetnosti, Ljubljanska škofija v vizitacijah Rinalda Scharlichija 1631–1632 ter komentirano izdajo Dolničarjeve Zgodovine ljubljanske stolne cerkve, je postala vodilna avtoriteta na področju poznavanja primarnih virov. Z njihovo uporabo je orala ledino pri preučevanju vloge cerkvenih dostojanstvenikov in bratovščin naročništva sakralnih del v baroku. Posveča pa se tudi objavljanju poljudnih člankov, knjig in vodnikov po sakralnih spomenikih, ki so dosežejo širšo javnost izven strokovnih krogov.

Dr. Ana Lavrič je poleg znanstvene odličnosti tudi oseba, zaznamovana s skromnostjo, optimizmom in pripravljenostjo vsakomur priskočiti na pomoč, ki jo potrebuje.

Za njeno delo, s katerim je močno zaznamovala zgodovino umetnosti zgodnjega novega veka, ji Slovensko umetnostnozgodovinsko društvo podeljuje nagrado Izidorja Cankarja.

Priznanje Izidorja Cankarja v letu 2021 prejme zaslužna prof. ddr. Nataša Golob za monografijo Prvo stoletje Oddelka za umetnostno zgodovino

Stoletnico ljubljanske univerze in obenem tudi Filozofske fakultete ter nekaterih njenih oddelkov je pospremila obsežna monografija, ki je nastala pod peresom dolgoletne profesorice umetnostne zgodovine na ljubljanskem oddelku, ddr. Nataše Golob.

Monografijo odlikuje natančen, na pisnih virih temelječ objektiven pristop, ki mu avtorica z osebnimi izkušnjami in spomini, nastalih v več kot tridesetih letih aktivnega delovanja na oddelku, vdihne neprecenljivo vrednost. Na 387 straneh oriše razvoj in življenje oddelka od ustanovitve seminarja leta 1919 pa do bolonjske prenove in sprememb študijskega programa v zadnjih petnajstih letih.

S pregledom in analizo zgodnjih besedil iz 19. stoletja, utemeljiteljev slovenske zgodovine iz prve polovice 20. stoletja pa vse do novejših objav podaja natančen razvoj strokovnega in znanstvenega jezika slovenske umetnostnozgodovinske stroke.

Za uravnotežen in celovit pregled tako zgodovine oddelka kot tudi slovenske umetnostne zgodovine ji Slovensko umetnostnozgodovinsko društvo podeljuje Priznanje Izidorja Cankarja za leto 2021.

Priznanje Izidorja Cankarja v letu 2021 prejmejo urednika in avtorji monografije Na robu: Vizualna umetnost v Kraljevini Jugoslaviji (1929–1941) / On the Brink: The Visual Arts in the Kingdom of Yugoslavia (1929–1941)

Uspešno mednarodno razstavo Na robu: Vizualna umetnost v Kraljevini Jugoslaviji (1929–1941) v Moderni galeriji leta 2019 je pospremil še istoimenski dvojezični katalog, ki je nastal v sodelovanju številnih priznanih strokovnjakov za vizualno umetnost obravnavanega obdobja nekdanje Jugoslavije pod lucidnim usmerjanjem urednikov dr. Marka Jenka in dr. Beti Žerovc.

Inovativno zasnovana monografija, ki prepleta širok razpon vizualne umetnosti z literarnim ustvarjanjem Louisa Adamiča, prinaša temeljne študije še neraziskanih tematik umetnosti 30. let v Kraljevini Jugoslaviji. Tematsko široko zastavljena vsebina zagotavlja celosten pogled na širše umetnostno ustvarjanje v tem obdobju in omogoča primerjalno študijo umetnostnih pojavov in izrazov med posameznimi deli Kraljevine Jugoslavije, v vseh njenih sorodnostih in različnostih. Vzpostavlja pa tudi živo vizualno podobo specifičnega časovnega in geografskega konteksta. Konceptualno in strukturalno inovativno in premišljeno zasnovana monografija prinaša podrobno in celostno študijo umetnosti obravnavanega zadnjega desetletja Kraljevine Jugoslavije, zato urednikoma in avtorjem Slovensko umetnostnozgodovinsko društvo podeljuje Priznanje Izidorja Cankarja za leto 2021.

Častno priznanje Izidorja Cankarja v letu 2021 prejme Alenka Klemenc za prispevek k strokovni leksiki, za prevajalsko delo in za sodelovanje z institucijami in posamezniki

Alenka Klemenc je bila kot bibliotekarka zaposlena v Moderni galeriji in kot kustosinja v Narodni galeriji, kasneje je v Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti do upokojitve leta 2010 vodila knjižnico Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta.

Od upokojitve naprej vseskozi strokovno sodeluje s Filozofsko fakulteto, Znanstvenoraziskovalnim centrom Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Narodno galerijo, drugimi galerijami in posameznimi kolegi iz umetnostnozgodovinske stroke. Njeno neprecenljivo delo so strokovni pregledi različnih umetnostnih besedil in prevodu strokovnih besedil v angleščino. Je avtorica gesel v Slovenskem biografskem leksikonu, Enciklopediji Slovenije in Allgemeines Künstlerlexikonu, s številnimi strokovnimi prispevki je sodelovala pri Acta historiae artis Slovenica, Opera Instituti Artis Historiae in Umetnostni kroniki. Je sourednica prvih števil AHAS in dolgoletna članica uredniškega odbora te strokovne revije.

V okviru svojega dela na Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti uredila del zbirke Franceta Steleta in svoje izsledke iz proučevanja Steletove korespondence, zapiskov in zapuščine objavila v različnih prispevkih.

Z Narodno galerijo po upokojitvi tesno sodeluje pri mnogih projektih. Brez njenih strokovnih pregledov, nasvetov, usmeritev in kritičnega očesa ne bi bila končna podoba besedil in njihovih prevodov v katalogih nikoli takšna, kot se je zapisala v zgodovino Narodne galerije in umetnostnozgodovinske stroke.

Prispevek Alenke Klemenc v umetnostnozgodovinski stroki je neprecenljiv. Mnogo njenega dela je ostalo nezabeleženega v kolofonih in bibliografskih izpisih, pa čeprav bi bila lahko marsikje zapisana kot soavtorica projektov. Njeno nevidno delo je marsikomu v stroki tlakovalo pot do strokovnih nazivov in priznanj. Poleg tega visoka etična drža in značajna skromnost Alenke Klemenc nikoli ne ostane spregledana. Za izjemnost njenega kakovostnega strokovnega dela ji Slovensko umetnostnozgodovinsko društvo podeljuje Častno priznanje Izidorja Cankarja.